

DE NATUURHISTORISCHE CLUB EN DE BEOEFENING DER NATUURLIJKE HISTORIE TE ROTTERDAM IN DE 19DE EEUW

door J. G. B. NIEUWENHUIS

OP 6 mei 1961 herdacht de Natuurhistorische Club met een feestmaaltijd in het restaurant van de Koninklijke Rotterdamsche Diergaarde de dag, dat 60 jaar geleden tot haar oprichting werd besloten. Hoewel dus van respectabele leeftijd, zullen er toch maar weinig stadgenoten zijn, die van haar bestaan enige notie hebben. Het gaat hier immers om een klein besloten gezelschap, dat nimmer voor het voetlicht is getreden, maar niettemin jaren uiting heeft gegeven aan hetgeen er aan liefde voor de natuur en beoefening der biologische wetenschappen in deze gemeente heeft geleefd en nog leeft.

Het is begrijpelijk, dat de oprichting en het in stand houden van een dergelijke club alleen kan plaats vinden in een omgeving, waar voldoende belangstelling voor de natuurwetenschappen bestaat en het is daarom wel gewenst in grote lijnen te schetsen, hoe zich in Rotterdam de voedingsbodem voor het ontstaan van dit gezelschap heeft ontwikkeld. Hoewel de Rotterdammers steeds hebben uitgeblonken door een nuchtere handelsgeest, is het toch merkwaardig, dat in dit milieu altijd mensen naar voren zijn getreden, die hun leven geheel of gedeeltelijk aan de weinig lucratieve kunsten en wetenschappen hebben gewijd, zelfs aan de biologie, waarvan de kennis wel heel weinig duiten in het zakje brengt. 'De wetenschap bloeit in de schaduw van het kapitaal' zegt men wel eens en dat zal hier dan ook wel het geval zijn geweest.

Wij gaan terug tot het jaar 1769 toen hier ter stede werd opgericht het Bataafsch Genootschap der Proefondervindelijke Wijsbegeerte, welke vereniging nog steeds bestaat en zich in een grote bloei mag verheugen. Hoewel haar werkzaamheden grotendeels liggen op het gebied van de physica en de chemie, was een van haar eerste directeuren Cornelis Nozeman, Amsterdammer van geboorte, die in 1760 als Remonstrants predikant te Rotterdam werd beroepen en die daarnaast een bekwaam vogelkundige was. Als zodanig trof hij het hier wel bijzonder, want toen bestond het Schollevaarseiland nog. Het was in de tijd, dat de Prins Alexander-